

4. Zeleniuk K. Decentralization: analysis of European experience (information graphic). October 15, 2015., Access mode: <http://ukr.segodnya.ua/life/stories/decentralizaciya-analiz-evropeyskogo-opyta-infografika-658161.html> [in Ukrainian].
5. Local taxes and fees. Analytical materials for the draft law "To amendments in the Tax Code of Ukraine and some other legislative acts"., Access mode: <http://dialogueauc.org.ua/node/5520> [in Ukrainian].
6. World tax experience on the example of Bulgaria., Access mode: <http://sfs.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijn-arodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/bulgaria> [in Ukrainian].
7. Samusevych Ya. V. Reforming of tax system of Ukraine in terms of tax competition. Cand. Diss. - Sumy, 2015. - 323 p. [in Ukrainian].
8. Odnokoz V.H. Foreign experience of the taxation of property. Humanitarian scientific research, 2015, No. 3., Access mode: <http://human.snauka.ru/2015/03/8587> [in Ukrainian].
9. How much does homeowners pay in Europe., December 10, 2013., Access mode: <http://uanews.zp.ua/society/2013/12/10/20172.html> [in Ukrainian].
10. Tax Code of Ukraine of December 2, 2010, No. 2755-VI., Access mode: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ

Кимлик Н.В., канд. юрид. наук, доцент кафедри теорії права та держави
Університет державної фіскальної служби України, Україна

Учасник конференції

У статті досліджено сучасний стан розслідування корупційних злочинів в Україні. Проаналізовано актуальні проблеми, що виникають в процесі діяльності антикорупційних правоохоронних органів.

Ключові слова: корупція, корупційний злочин, корупційна злочинність, слідчі дії, розслідування, прокурор, детектив, антикорупційна діяльність, правоохоронні органи.

The article investigates the current state of the investigation of corruption crimes in Ukraine. The actual problems arising in the activity process of anti-corruption law enforcement bodies are analyzed.

Keywords: corruption, corruption crime, investigative actions, investigation, prosecutor, detective, anti-corruption activity, law enforcement agencies.

В статье исследовано современное состояние расследования коррупционных преступлений в Украине. Проанализированы актуальные проблемы, возникающие в процессе деятельности антикоррупционных правоохранительных органов.

Ключевые слова: коррупция, коррупционное преступление, коррупционная преступность, следственные действия, расследование, прокурор, детектив, антикоррупционная деятельность, правоохранительные органы.

Сучасна Україна сьогодні сприймається як країна, яка значним чином вражена корупцією, при цьому зазначена проблема поширена практично у всіх сферах нашої держави. Поточний рівень розвитку корупції в Україні становить реальну загрозу засадам демократії і верховенства права. Підтвердженням цього є інформація, яку підготував Укрінформ та висвітлив інфографіку про найбільші корупційні проблеми України. Зокрема, за їхніми даними у топ-10 найбільшій корупційних проблем України увійшли: корупція у навчальних закладах (викладачі продовжують вимагати хабарі у студентів, в садочках і школах - побори на ремонті та інші «необхідні заходи»); корупція під час оформлення документів на землю (під час приватизації та виділення земельних ділянок); благодійні внески в лікарнях, стягування плати за безкоштовні послуги; корупція при призові у військоматах (відсутність єдиного електронного реєстру призовників дозволяє продавати «справи»); зайві платежі при оформленні закордонних паспортів; корупція в житлово-комунальній сфері (зокрема, при підключенні автономного опалення); корупція в судах; корупція в правоохоронних органах (зокрема, нарікання на непрозорість переатестації правоохоронців та прокурорів); корупція при перетині кордону в зоні АТО (хабарі за вантажі та позачерговий проїзд); корупція в податковій та на митниці [1].

З вище зазначеного переліку зрозуміло, що в Україні не існує жодної сфери суспільного життя без корупції. Хоча даний список на нашу думку, є досить дискусійним, оскільки злочини корупційної спрямованості за останні роки все частіше за даними ЗМІ вчиняються посадовими та службовими особами державних та правоохоронних органів, судьями, а ніж вчителями та вихователями. Тому із впевненістю можна стверджувати що дана тема є досить актуальна на даний момент.

Виходячи із того, що питання поширення корупційної злочинності в Україні є досить актуальним загалом, то воно було предметом дослідження багатьох учених, серед яких варто виділити: С.М. Алфьорова, А.М. Бойка, В.М. Гарашука, В.Д. Гвоздецького, В.В. Голіну, О.М. Литвинова, Д.С. Машлякевича, М.І. Мельника, В.Я. Настюка, С.В. Невмержицького, М.І. Хавронюка, О.Ю. Шостко та ін.

Мета статті полягає у вивченні сучасного стану розслідування корупційних злочинів в Україні та виділенні найбільш ефективних пропозицій відносно ж їх виявленню та розслідуванню.

Корупція як самостійний вид злочину в чинному кримінальному законодавстві України поки ще відсутня. Цим поняттям у даний час охоплюються такі злочини у сфері службової діяльності, як: хабарництво, зловживання владою або службовим становищем, перевищення влади або службових повноважень, службове підривлення та інші злочини, передбачені КК України. У ході розслідування таких злочинів слідчі мають певні підстави робити висновки, що ця категорія злочинів характеризується великою складністю виявлення їх ознак і процесу доказування, і тому є проблемною. Специфіка корупційних злочинів, які визначаємо як умисне суспільно небезпечне діяння, що містить ознаки корупції, за яке передбачена кримінальна відповідальність, вчинене суб'єктом, визначеним ст. 4 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» [2], з використанням наданих повноважень з метою одержання неправомірної вигоди або надання неправомірної вигоди з метою схилити суб'єкта влади до протиправного її використання, позначається і на організаційно-методичних засадах розслідування таких злочинів [9, с. 143].

На сьогодні в Україні існує загальна потреба у зміцненні демократичних основ законодавства та окремих інститутів. Важливо, що такий підхід підтримується в Концепції подолання корупції в Україні «На шляху до доброчесності» та важливим є збереження такої перспективи при впровадженні цієї стратегії. Отож важливим показником ефективності анти-

корупційної політики є здатність правоохоронних органів виявляти факти злочинних корупційних діянь, які здебільшого здійснюються таємно, під виглядом законної службової чи професійної діяльності.

Виявлення та розкриття корупційних злочинів потребує спеціальних знань, пов'язаних із розмежуванням діянь, які підпадають під ознаки корупції, а також практичних навичок та умінь застосовувати передбачені законодавством заходи, метою яких є фіксація фактів корупційних діянь. Також, ми вважаємо необхідним відмітити те, що за останні роки в Україні у сфері запобігання корупційних проявів зроблено досить багато: по перше, прийнято спеціальний антикорупційний закон та ряд інших законодавчих актів антикорупційного спрямування, по друге, схвалено Концепцію боротьби з корупцією та спеціальну антикорупційну програму, по третє, запроваджено систематичне проведення на найвищому рівні заходів за участю керівників правоохоронних та інших державних органів з питань протидії корупції тощо.

Також іще однією важливою умовою покращення розслідування корупційних злочинів в Україні є організація роботи нових антикорупційних органів, зокрема: Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, Національного агентства з питань запобігання корупції, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Національної поліції, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Всі ці органи, що створені упродовж 2015-2016 рр., ще не здійснюють свою роботу у повному обсязі. Тому що існує низка обставин, які заважають їхньому повноцінному функціонуванню, зокрема: штучне гальмування Генеральною прокуратурою України процесу створення конкурсних комісій та призначення працівників цих органів на відповідні посади; недостатність бюджетних коштів, що виділяються на грошове, матеріальне та інше забезпечення їх роботи, та ін. Тому Президент України, Прем'єр-міністр України та інші посадові особи несуть персональну відповідальність за забезпечення прозорості в організації роботи новостворених антикорупційних органів в Україні. Перегляд критеріїв ефективності роботи антикорупційних органів - ще одна вимога на шляху успішної протидії корупційній злочинності в Україні.

Ефективна боротьба з корупційними злочинами можлива лише за умов спільної співпраці усіх правоохоронних органів та суспільства загалом, яка є важливою складовою боротьби із злочинністю в цілому, оскільки дає можливість поєднати зусилля державних органів і налагодити координацію між ними для досягнення найбільш дієвих результатів.

Загальна кількість розпочатих досудових розслідувань за матеріалами Служби безпеки України по лінії боротьби з корупцією у 2013 році становила 1 027, з яких 456 особам повідомлено про підозру за фактами вчинення корупційних правопорушень (за ст. 368 «Одержання хабара» Кримінального кодексу України - 247), складено 598 протоколів про адміністративні корупційні правопорушення. У 2014 році статистика наступна: досудових розслідувань - 954, з яких 359 особам повідомлено про підозру у скоєнні корупційних злочинів (за ст. 368 Кримінального кодексу України - 233), складено 705 адміністративних протоколів. У 2015 році за матеріалами спецпідрозділів Служби безпеки України особам повідомлено про підозру у скоєнні 544 корупційних злочинів, з яких 414 - пов'язані з прийняттям пропозиції, обіцянки або одержанням службовою особою неправомірної вигоди (ст. 368 КК України), складено 476 протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Органами Міністерства внутрішніх справ України протягом 2013 року до суду направлено 668 протоколів про корупційні правопорушення, протягом 2014 р. - 773, у 2015 р. - 2 147 [3, с. 11-12].

До відповідальності притягнуто у 2013 році - 488 осіб, з яких до 76 застосовувалась конфіскація, у 2014 р. - 553 особи, з яких конфіскація застосовувалась до 28 осіб, та у 2015 р. - 1720, з яких конфіскація застосовувалась до 60 осіб. Сума матеріальних збитків у 2013 році склала понад 221,5 млн. грн. та у 2014 році - понад 67 млн. грн., відшкодована сума збитків у 2013-2014 рр. склала понад 11,5 млн. грн. та 34 млн. грн. відповідно. Протягом 2015 року до єдиного реєстру досудових розслідувань внесені відомості щодо 125 кримінальних правопорушень відносно 137 військовослужбовців Державної прикордонної служби України та 8 інших осіб. Задokumentовано 63 факти вчинення посадовими особами Державної прикордонної служби України корупційних правопорушень, які внесені до єдиного реєстру досудових розслідувань. За скоєння злочинів, пов'язаних з порушенням антикорупційного законодавства, засуджено 17 військовослужбовців, з яких 2 - за злочини, скоєні у 2014 році. Станом на кінець липня 2016 року в роботі Національного антикорупційного бюро України перебувало 194 активні кримінальні провадження, 100 з яких були зареєстровані за заявами фізичних та юридичних осіб, а також власними напрацюваннями детективів та аналітиків бюро. Ще 82 кримінальних провадження були прийняті від або зареєстровані за матеріалами інших правоохоронних органів. Решта внесені за ухвалою суду та заявами народних депутатів України [3, с. 11-12].

Сукупний розмір предмету злочину у кримінальних провадженнях, розслідуваних детективами Національного антикорупційного бюро України, перевищує 23 млрд. гривень. В ході досудових розслідувань повідомлення про підозру вручені 87 фігурантам. Щодо 34-х з них були складені та скеровані до суду обвинувальні акти. Усього станом на 29.07.2016 детективи Національного антикорупційного бюро України завершили досудове розслідування та передали до суду матеріали 24-х кримінальних проваджень [3, с. 11-12].

Отже, слід відмітити, що основним і досить важливим є те, що спільні зусилля у боротьбі з корупційними злочинами належать саме координації діяльності Держфінмоніторингу та правоохоронних органів. Тому спільні цілі та завдання полягають у забезпеченні злагоджених, цілеспрямованих дій, зміцнення законності та підвищення ефективності виконання завдань всіх учасників національної системи.

Однак, не можливо залишити і без уваги інформацію про те, що Глава Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Назар Холодницький заявляє, що понад 70 кримінальних справ про корупцію можуть розвалитися в суді через порушення підслідності в розслідуванні. Н. Холодницький стверджує, що через конкуренцію між правоохоронними органами за право розслідувати ту чи іншу справу докази в цих антикорупційних процесах можуть бути не визнані в судах. За його словами: «Проблеми з такими розслідуваннями почнуться тоді, коли обвинувальні акти підуть до судів. Так, Генеральна або військова прокуратура реєструють провадження - наприклад, вимагання хабара суддею. За статусом підозрюваного, згідно зі ст. 216 КПК, це виключно наша підслідність. Але вони самі розслідують провадження. Від моменту внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і до оголошення підозри збирається 80% доказів. Слідчі прокуратури розслідують, оголошують підозру, а потім «здають», що це не їхня компетенція. Тоді ми маємо таке: «НАБУ, забирай справу, доведь його до суду, ми тут проп'ярились, - розслідуйте, це ж ваша підслідність», - зазначив керівник САП. Також він спронував, що через кілька років підозрювані в цих справах отримають виправдувальні вироки, а потім підуть до Європейського суду за матеріальною компенсацією за кримінальне переслідування. За даними НАБУ, тільки на сьогодні різні слідчі органи паралельно ведуть розслідування щодо восьми аналогічних обставин і фактів. Холодницький впевнений, що головна причина, з якої правоохоронні органи порушують підслідність, - жага піару на гучних іменах і великих сумах [4].

Отже, знову ж таки зводиться все до того, що проведення та запровадження в Україні низки корупційних реформ призводить до гучних фурорів, які в наслідок кращим наше життя не робить. Як приклад, можна привести те що, нагальним питанням сьогодення є декриміналізація ст. 370 КК України, що встановлює кримінальну відповідальність за провокацію

підкупу. На теперішній час зазначена норма є гальмом для повноцінного проведення Службою безпеки України, органами Національної поліції, Національним антикорупційним бюро України та іншими правоохоронними органами оперативно-розшукової діяльності, спрямованою на виявлення службових осіб, схильних до одержання неправомірної вигоди. Незважаючи на наявність в науці певної критики таких законодавчих змін, практика діяльності служби так званих провокаторів існує у низці країн світу (Грузія, Сінгапур та ін.). Нормативно-правовим заходом у сфері протидії корупційній злочинності, що заслуговує на увагу, є внесення відповідних змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо недопустимості обрання підозрюваним у вчиненні кваліфікованих й особливо кваліфікованих форм корупційних злочинів запобіжних заходів у виді особистої поруки, застави чи домашнього арешту. У такому разі зводиться до мінімуму випадки ухилення підозрюваних та обвинувачених від слідства й суду, в тому числі шляхом виїзду за межі України. Однак у випадку декриміналізації дій, пов'язаних із провокацією підкупу, мають існувати суворі кадрові вимоги до оперативних працівників правоохоронних органів. Організацією провокацій підкупу службових осіб органів державної влади і місцевого самоврядування мають займатися працівники із високими морально-вольовими та професійними якостями. Це необхідно для недопущення службових зловживань під час необґрунтованого звинувачення державних службовців в одержанні неправомірних вигоди чи вчиненні інших службових злочинів [5, с. 126].

Однак, крім цього останнім часом, відтоді як в Україні почали розслідувати корупційні злочини, ми періодично спостерігаємо спалахи протистояння між Генеральною прокуратурою (ГПУ), її структурним підрозділом Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою (САП) і Національним антикорупційним бюро (НАБУ). Для того щоб належним чином діагностувати проблеми, що виникли, і спробувати знайти обґрунтовані відповіді на окреслені питання, слід, на мій погляд, звернутися до тлумачення змісту тих положень Конституції та законів України, що безпосередньо стосуються цих напрямів і видів діяльності прокурора й слідчого (детектива), а також певною мірою - слідчого судді. Досудове розслідування кримінальних корупційних правопорушень (злочинів) чинним законодавством України (відповідним профільним Законом і Кримінальним процесуальним кодексом України) покладено на детективів НАБУ. Прокурорський нагляд (контроль) за діяльністю детективів НАБУ у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням - на Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, яка у свою чергу є структурним підрозділом ГПУ. Діяльність прокуратури України (включно з ГПУ і САП) регулюється Конституцією України, Законом України «Про прокуратуру» і в частині досудового розслідування злочинів - Кримінальним процесуальним кодексом України. Аналіз цих законодавчих актів дозволяє дійти висновку, що в них є суттєві суперечності і невизначеність щодо функцій і повноважень органів прокуратури і НАБУ в царині саме досудового розслідування, які, на жаль, до цього часу не усунуті. Так, у положенні Конституції України (ст.131- 1) [6] однією з чотирьох конституційних функцій прокуратури визначено «організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку». При цьому в тексті статі немає навіть згадки про прокурорський нагляд за діяльністю органів досудового розслідування. Водночас у Законі України «Про прокуратуру» (ст. 2) [10] однією з чотирьох функцій прокуратури визначено «нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство». Натомість згадка про процесуальне керівництво досудовим розслідуванням міститься лише в частині 3 ст. 43 цього Закону, що присвячена «підставам для притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності». А згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України (ч. 2 ст. 36) [7] прокурор «...здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням...».

Таким чином, можна констатувати, що Конституція України і два профільні закони, що регулюють діяльність прокуратури і прокурорів, неоднакові як за термінологією, так і за змістом, оскільки терміни «нагляд», «організація», «керівництво» не є тотожними і можуть тлумачитися зацікавленими сторонами кримінального провадження по-різному, що де - факто й відбувається на практиці. Адже нагляд - це зовнішнє спостереження і контроль за певним видом діяльності, що поєднані з повноваженнями припиняти і запобігати порушенням встановлених правил і порядку. Організація - це координування діяльності певних ресурсів (людських зокрема) з метою оптимізації (підвищення рівня ефективності) діяльності для досягнення поставленої мети. Керівництво - це управління діяльністю та відповідна відповідальність за її результати. Законодавець, на мій погляд, якимось чином «спромігся» об'єднати в повноваженнях однієї посадової особи - прокурора - щонайменше дві несумісні функції: процесуальний нагляд і процесуальне керівництво, залишивши ще одну функцію - організацію - між двома іншими, що й призводить на практиці до необґрунтованих зволікань і порушень «здорового глузду» та «розумних строків» у досудовому розслідуванні злочинів і як наслідок - неефективної діяльності всієї системи [8].

Питання «підслідності» кримінальних проваджень, тобто визначення, який територіальний або спеціальний орган (у нашому випадку - НАБУ) досудового розслідування повинен і має право здійснювати таке розслідування, чітко й однозначно врегульоване КПК України. Відповідному прокурору (включно з генеральним) законом надано лише право на визначення територіальної (район, місто, область) підслідності. У прокурора відповідного рівня є також право передавати матеріали кримінального провадження від одного слідчого іншому в межах одного слідчого органу за умови, якщо прокурор встановить неспроможність одного з них здійснювати ефективне розслідування злочину або ж його особисту зацікавленість в результатах такого розслідування. Спеціальний орган досудового розслідування (НАБУ) має лише «предметну» підслідність, тобто його детективи розслідують певні види кримінальних злочинів, передбачених Кримінальним і Кримінальним процесуальним кодексами, незалежно від території, на якій вони були вчинені. Право будь-якого прокурора або слідчого, якому надійшла заява або повідомлення щодо внесення належної інформації до ЄРДР, та проведення першочергових слідчих дій (огляд місця події, затримання встановленого одразу після вчинення злочину підозрюваного, негайний обшук) не повинні порушувати «підслідність», а лише сприяти швидкому та ефективному реагуванню на саму подію правопорушення з метою його припинення і викриття підозрюваної особи. Негайно після проведення таких першочергових дій зібрані матеріали повинні бути передані слідчому і процесуальному керівникові за належною підслідністю [8].

Отже, аналізуючи вище викладеного, можна стверджувати, що відсутність політичної волі щодо імплементації можливостей антикорупційного законодавства призводить до того, що перезавантаження системи запобігання корупції відбулося лише в законотворчій площині, тобто на папері. В результаті всі надії від антикорупційної реформи щодо зменшення корупційних проявів в системі як органів влади в цілому, так і окремих службових осіб перед суспільством і переважній більшості не знаходять свого реального втілення.

Наразі можна дійти висновку, що в Україні на сьогодні розпочато багато реформ, які не доведені до свого логічного завершення, відсутня чітка послідовність як самих законодавчих змін, так і їх імплементації. Носії владних та політичних повноважень виявляються незацікавленими та неготовими реалізувати антикорупційні реформи на практиці. Відсутність належної уваги з боку керівництва нашої держави на такий стан корупційних проявів дає можливість стверджувати нам, що насправді даний стан, не є пріоритетним напрямком в їхньому порядку денному.

Тому ми вважаємо, що на перше місце в оцінці ефективності діяльності антикорупційних органів мають бути покладені такі критерії: а) питома вага державних службовців, які обіймали посади першої і другої групи державної служби, і реально засуджені до покарання у виді позбавлення волі на певний строк; б) зменшення частки тяжких й особливо тяжких корупційних злочинів у загальній структурі корупційної злочинності; в) швидкість реагування правоохоронних органів на заяви про вчинені корупційні злочини; г) чисельність корупціонерів, звільнених судами від кримінальної відповідальності; д) питома вага корупційних кримінальних проваджень, за якими судами призначено покарання у виді штрафу або обрано покарання з випробуванням, та ін.

В цілому, корупційні злочини пронизують всі галузі економіки країни, при цьому призводять до значних втрат для держави. Тому такі збитки можуть нести фінансовий, кількісний, якісний та політичний характер, який негативно відобразиться на повсякденному житті держави та суспільства загалом.

Література:

1. Топ-10 найбільш актуальних корупційних проблем України. ІНФОГРАФІКА [Електронний ресурс]., Волинь Post, Режим доступу: <http://www.volynpost.com/news/63790-top-10-najbolyuchishyh-korupciynih-problem-ukrainy-infografika>
2. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 07 квітня 2011 року № 3206-VI., Відомості Верховної Ради України. - 2011., № 40., Ст. 404.
3. Типологічні дослідження Державної служби фінансового моніторингу України за 2016, 2015, 2014 роки. - К., [б. в.], 2017. - 126 с.
4. Понад 70 корупційних справ на межі розвалу через конкуренцію між правоохоронцями та піар, - Холодницький [Електронний ресурс]., Режим доступу: https://ua.censor.net.ua/news/440550/ponad_70_koruptsiyinyh_sprav_na_meji_rozvalu_cherez_konkurenciyu_mij_pravoohorontsyamy_ta_piar_holodnytskyu
5. Маршуба М.О. Корупційна злочинність в Україні: сучасний стан та основні стратегії протидії [Електронний ресурс]., М.О. Маршуба, Наукові дослідження. - 2016. - Випуск 31⁷. Питання боротьби зі злочинністю., С. 123-134., Режим доступу: [file:///D:/!!!SOS!!!/Downloads/77368-162767-1-PB%20\(2\).pdf](file:///D:/!!!SOS!!!/Downloads/77368-162767-1-PB%20(2).pdf)
6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]., Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1996. - № 30. - Ст. 141., Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: [науково-практичний коментар у 2 т.; за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки]. - Х., Право, 2012. - 1432 с.
8. Досудове розслідування корупційних злочинів: прокуратура і НАБУ - протистояння чи співробітництво? [Електронний ресурс]., Режим доступу: https://dt.ua/internal/dosudove-rozsliduvannya-korupciynih-zlochyniv-prokuratura-i-nabu-protistoyannya-chi-spivrobitnictvo-notatki-storonnogo-na-storinkah-konstituciyi-i-zakoniv-ta-pro-praktiku-yih-zastosuvannya-v-ukrayini-_html
9. Кимлик Н.В. Тактичні прийоми розслідування злочинних корупційних діянь за новим КПК України., Н.В. Кимлик., Науково-практичний журнал: Європейські перспективи. - Київ, 2012., № 4., Ч. 1., С. 142-146.
10. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII., Голос України. - від 25.10.2014, № 206.

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОКРЕМИХ ВИДІВ ДОГОВОРІВ ОРЕНДИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Кимлик Н.В., канд. юрид. наук, доцент кафедри теорії права та держави
Вергун О., здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Університет державної фіскальної служби України, Україна

Учасники конференції

У статті досліджено проблеми реалізації окремих видів оренди транспортних засобів. Проаналізовано правові норми, які регулюють договірні відносини найму (оренди) транспортного засобу, а також теоретичні позиції щодо характеристик транспортного засобу як об'єкта договору найму, сформуовано пропозиції для усунення суперечностей та колізій правового регулювання цих відносин.

Ключові слова: найм, оренда, транспортний засіб, договір, управління, експлуатація, екіпаж.

The article is investigated the realization problems of certain kinds of vehicles rent. The legal rules regulating contractual relations of hiring (lease) of a vehicle, as well as theoretical positions concerning the characteristics of a vehicle as an object of a contract of employment are analyzed, proposals are made to eliminate contradictions and conflicts of legal regulation of these relations.

Keywords: hiring, lease, vehicle, contract, management, operation, crew.

В статье исследованы проблемы реализации отдельных видов аренды транспортных средств. Проанализированы правовые нормы, регулирующие договорные отношения найма (аренды) транспортного средства, а также теоретические позиции относительно характеристики транспортного средства как объекта договора найма, сформированы предложения для устранения противоречий и коллизий правового регулирования этих отношений.

Ключевые слова: наем, аренда, транспортное средство, договор, управление, эксплуатация, экипаж.

Інтереси сторін, що беруть участь у цивільних правовідносинах, не завжди вимагають передачі майна у власність, яка може бути невигідною як для власника майна, так і для особи, яка має намір ним користуватися. Тому досить поширеним є застосування договорів оренди майна.

Договір оренди майна – це один з класичних договорів, історія якого нараховує багато тисячоліть. Основні риси цього договору формувалися протягом цього часу, адже ще у римському праві виділяли три види найму: найм речей (locatio-conductio rerum); найм робіт (locatio-conductio operarum); найм послуг (locatio-conductio operis) [6, с. 187; 3, с. 584].

За радянських часів значну увагу регулюванню відносин оренди транспортних засобів приділяли Левенсон Д.С. та Кравчи́ков О.А. [5, с. 89; 4, с. 63]. Натомість в законодавстві УРСР та СРСР містилися лише загальні положення про найм. Зокрема, Левенсон Д.С. у своїх працях досить детально досліджував відносини найму транспортних засобів, їх суб'єктний